

Prof. Dr. Yılmaz: "Sanat, bana göre doğanın yansımasıdır"

Prof. Dr. Seyhan Yılmaz ile Resim Sanatı üzerine söyleştik. Sanatın doğanın bir yansıması olduğuna işaret eden Prof. Dr. Yılmaz: "Doğa canlı cansız varlıklarla beraber onlarla ilişkili olan tüm parametreleri içinde barındıran bir sistemdir. Bu sistematik yapı hem bilim hem de sanat için sonsuz ilham kaynağı sunar." İfadelerini kullandı. Sanat Danışmanımız Öğr. Gör. Ümit Parsıl'ın sorularını içtenlikle cevaplandıran Prof. Dr. Seyhan Yılmaz'a teşekkür ediyor, başarılar diliyoruz.

Parsıl: Sizin kim olduğunuzla ilgili hikayenizi kısaca bizlere anlatabilir misiniz?

Yılmaz: Yozgat / Akdağmadeni doğumluyum. İlk ve Orta öğrenimimi Akdağmadeni'nde tamamladım. Eskişehir Sağlık Meslek Lisesi Röntgen Teknisyenliği eğitimini tamamladıktan sonra Yozgat Devlet Hastanesinde göreve başladım. 1990'da Ankara Devlet Hastanesinde göreve başladım. 1994 yılında Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü Seramik Ana Bilim Dalında Lisans eğitimimi, 1998 yılında Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Seramik alanında Yüksek Lisans eğitimimi, 2008 yılında Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Seramik alanında Sanatta Yeterlik eğitimimi tamamladım. 1996-1998 yılları arasında Ankara'da Gazeteci Hasan Tahsin İlköğretim okulunda sınıf öğretmenliği yaptım. 1998 yılında Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü Seramik Eğitimi ABD'nde Arş. Gör. olarak göreve başladım. 2000-2001 yıllarında Mısır/Kahire'de Helwan Üniversitesi Uygulamalı Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümünde Araştırma ve İncelemelerde bulundum. 2005-2015 yılları arasında Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf öğretmenliği ABD'nde Öğretim Görevlisi olarak çalıştım. 2015 yılında Plastik Sanatlar alanında Doçent unvanı aldım. 2015 yılında kurulan Kastamonu Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Seramik ve Cam

Bölümünde Bölüm Başkanı olarak göreve başladım. 2020 yılında Profesör unvanı aldım. Halen aynı bölümde Öğretim Üyesi olarak görev yapmaktayım.

Parsıl: Sanat/Sanatçı anlayışınız nedir?

Yılmaz: En basit ve genel bir tanımla sanat bana göre doğanın bir yansımasıdır. Bu yansıma kimi eserlerde görsel unsurların temsili olur, kimi eserlerde ise doğanın işleyişindeki unsurlara dair referanslar taşır. Şöyle ki; doğa canlı cansız varlıklarla beraber onlarla ilişkili olan tüm parametreleri içinde barındıran bir sistemdir. Bu sistematik yapı hem bilim hem de sanat için sonsuz ilham kaynağı sunar. Sonsuzdur çünkü sürekli kendini yenilemekte, geliştirmekte ve değiştirmektedir. Sahip olduğu bu ve benzeri özellikler onun ilham kaynağı olma potansiyelini artırmaktadır. Malzemesi ne olursa olsun, sanat bu sistematik yapı içinden türer. Kavramları eser aracılığı ile sorgulayan çağdaş sanat da bu sistematik yapıdan, yani doğadan beslenir. Sanat eseri üzerinde doğanın çeşitli yansımalarını görürüz. Söz konusu yansımalar saymakla bitmez. Örneğin; renk, biçim, ses, doku, ritim, hareket, simetri, oran-orantı, birlik, düzen-düzensizlik, amorf, form-deformasyon, boşluk-doluluk vb. gibi. Bunlar sanat eserlerinde kısmen ya da tamamen görselleşir. Kavramsal eserler için de durum değişmez, üretilen eserler doğanın malzemeleri veya kavramları üzerinden sorgulamaları gerçekleştirir. Buradan baktığımızda

kavramsal eser üreten sanatçıların yaşadığı ve içinde bulunduğu bu sistematik yapıdan sanatını türettiğini görürüz. Çünkü insan hayatı doğa içinde şekillenir. Tüm insanoğlu aynı doğanın içindedir ancak onu şekillendiren şey sosyolojik, biyolojik ve psikolojik ortamlardır. Soyut dediğimiz eserlerin bile benzerlerini bir şekilde doğada görebiliriz. Soyutlama yapan bir sanatçı ile soyut çalışan bir sanatçının vardıkları noktanın yine doğa olduğunu söyleyebilirim. Söz konusu sanatçıların birincil amaçlarının doğanın ritmini, rengini, dengesini ve estetiğini yansıtmak olmasa bile eserlerinde bu unsurlara yer verdiklerini görürüz. Buradan hareketle sanat anlayışımın da doğa kaynaklı olduğunu söyleyebilir.

Parsıl: Eserleriniz izleyicilerle buluşmadan önce yaratım öncesi düşünceleriniz neler oluyor, tasarımlarınızı tetikleyen başat etmenler nelerdir?

Yılmaz: Aşına nesneler, rüzgârın getirdiği çam ve leylak kokusu, streten uzak huzurlu mekânlar, yağmurun ve karın yağışını sıcacık evde pencereden izlemek bana inanılmaz haz veriyor. Sanırım Yaratma sürecimin beslendiği alanlar, nostaljiyi de içinde barındıran Romantizm.

Yaşadıklarımızla, anılarımızla, geçmişimizle güzel ve çirkin yönleriyle bizi sarıp sarmalayan doğanın merkezinde yer almaktayız. Daha önce bahsettiğim gibi doğadan alınacak sonsuz

ilham kaynaklarından en önde duran ve yaşamımızda hem fiziki varlığı hem de görsel zenginliği olan ağaçlar hep dikkatimi çekmiştir. Her mevsim farklı renklere bürünen ağaçların özellikle güz ve sonbaharda yapraklarını döktükten sonra ortaya çıkan strüktür yapısı, tam da benim boşluklu yapılarıma işaret etmektedir. Bu yapılar uzun yıllardır tasarım süreçlerime eşlik etmektedir. Söz konusu strüktür yapıları durgun ve durağan yapılar olarak değil, kinetik bir form ile ortaya koymaktayım. Bu kinetik olguyu çamurun verdiği özgürlükle plastik bir forma dönüştürmekteyim. Elbette kil plastik bir malzemedir ancak ifade etmek istediğim şey kilin plastik yönü değil plastik kavramını çağrıştıran özelliklerdir. Bunlar; esneme, uzama, sünme, yayılma, akma veya sıkıştırma gibi basınçla ortaya çıkan biçimlerdir. Söz konusu özellikleri yansıtan biçimleri ağaç formları üzerinden göstermeye çalışmaktayım. Bu plastik özellikler doğada çeşitli varlıklarda doğanın çeşitli koşullarına bağlı olarak rastlantısal şekilde oluşan biçimlerdir. Tasarımları tetikleyen başat etmenler; doğada gezintiye çıktığımda karşılaştığım ağaç formları ya da doğayı izlerken ağaçların bende oluşturduğu huzurdur. Eserlerimde kullandığım esas renk beyazdır. Söz konusu renk en sevdiğim arasında olup onu doğanın

masum ve saf halinin temsili olarak kullanıyorum. Nötr bir renk olan beyaz aynı zamanda gölgeleri çok güçlü bir şekilde yansıtmaktadır. Sıcaktan bunaldığımız vakitler ağaçların gölgeleri altında bulduğumuz huzur gibi eserlerimdeki gölgelerin mikrokozmoz dünyalarımızdaki huzuru temsil ettiğini düşünüyorum.

Doğanın ağaçları yetiştirip geliştirdiği gibi seramik eser üretim süreci tıpkı yaratım süreçlerinde olduğu gibi sancılı geçmektedir. Çamurun yoğrulması, biçimlendirilmesi, kurutulması, pişirilmesi bu süreçte çatlayan ve deforme olan kısımların tamiri gibi müdahaleler bir seramik sanatçısının çıktığı zorlu yolda hep karşılaştığı durumlardır. Bu bağlamda seramik malzeme ile eser üretimi tıpkı doğada büyüyen ağaçların geçirdiği evrelere benzemektedir. Bir metafor olarak düşünürsek; "Toprağın yetiştirdiği ağaçları yine toprakla yetiştirmeye çalışıyorum" diyebilirim.

Parsıl: Nasıl bu yola çıktınız? Yolculuğunuzla ilgili serüveninizi bizlerle paylaşabilir misiniz?

Yılmaz: Seramik alanına yönelmem ablamın eşi eniştem sayesinde oldu. Kendisi benim için çok kıymetli olup düşüncelerine değer verdiğim çok naif bir şahsiyettir. Kendisi sağlık sektöründe çalışmakta olup aynı zamanda sanatsever bir insandır. Henüz erken yaşlarda iken seramik sanatını onun vasıtasıyla tanıdım. Onun bana bu alanı önermesi aklımda yer etti. İlk mesleğim olan Radyoloji Teknisyenliği'ni Yozgat Devlet Hastanesinde yürütmekteydim. İzinli olduğum bir zamanda Ankara'ya gelmişim. Tesadüfi şekilde Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesinin açmış olduğu Özel Yetenek Sınavına başvurdum. İlgili Üniversitenin Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalına yerleştim ve lisans eğitimime başladım. Bir sağlıkçı olarak göreve başladığım ilk yıllardan itibaren bendeki yaratım sürecinin başladığını söyleyebilirim. Radyoloji Teknisyenliği olarak aldığım eğitimimde daha hastanede staj yaparken hastaların filmlerini okumaya çalışırdım. Görevim gereği hastaların filmlerini çekerdik. Filmlere bakıp hastanın üzerinden hastalık teşhisinde bulunurduk. Röntgen filmlerinde kemik dokusunun gözenekli yapıları dikkatimi çekerdi. Çalışma hayatımda bu durum devam ederken bu deneyimi hayatımın çeşitli alanlarında da sorgulamaya çalıştım. "Doğal nesnelerdeki gözeneklilik özelliğinin seramik form ve yüzeylere yansımaları" adlı Sanatta Yeterlik tezim bu düşüncelerin ışığında temellendi. Tezimi somut nesneler üzerinden incelediğim örnekleri eserlerim üzerinde yorumladım. Görünmeyen öte yüzünde neler var? İnsanların zihinlerinde neler hapsolmuş? Acaba izleyicinin gözlemleyeceği bir aralık veya boşluk olsa kişinin ne düşündüğünü o aralıktan görebilsek...gibi düşünceler kafamı kurcaladı. Psikolojik durumları ve sosyolojik ilişkileri yorumlamaya gayret ettim. Söz konusu düşüncemi 2014 yılında açmış olduğum "İçe Bakış" adlı kişisel sergimde somutlaştırmaya çalıştım (Görsel 1) Bu bağlamda sonraki yıllarda ortaya koyduğum eserlerimin içeriğini kendimi, insanları, sosyolojik ve psikolojik durumları, çevre ve doğa gibi unsurları sorgulayarak gerçekleştirdim.

Parsıl: Tarzınızı ve retrospektif geçmişinizi dikkate alarak kendinizi bir akımın / ekolün temsilcisi olarak görüyor musunuz?

Yılmaz: Sanat da bilim gibi küçük taşların üst üste konulmasıyla gelişir ve büyür. Bilim gibi sanat da durmadan ilerliyor. Bir akımın temsilcisi olduğumu düşünmek biraz iddialı olur. Retrospektif geçmişim için ürünlerimin başlıca iki kategoriye ayrıldığını söyleyebilirim. İlki, Sanatta Yeterlik tezimin paralelinde somut nesneleri veya soyut kavramları temsil eden gözenekli ve boşluklu yapılarla ortaya koyduğum eserler, diğeri ise ağaç formlarıdır. İlham aldığım ağaçları kendi yaratıcılığımda evirerek eserlere dönüştürmekteyim. Kişisel hayatımda düzeni ve disiplini çok severim bu düzenin sanatıma da yansıdığını söyleyebilirim. Tasarımlarımda sıkça yorumlamış olduğum ağaç formlarımın bir düzen içinde sınırlandırıldığını görürsünüz. Bu sınırlı düzenin içinde doğanın düzensizliği de temsil edilir. Bu durum aslında doğanın ritmini gösterir. Formlarım, kıvrımlı hareketle ilerleyen konturlar tarafından tanımlanan boşluk, hava ve ışık oluşturan hacimlerdir. Dalların kalın ve ince oluşu dallar arasındaki boşluklar ve beyaz rengin verdiği etkiyle göze çarpan uzayıp giden gölgeler eserlerimde vermeye çalıştığım ritimlerdir. Eserlerimde özellikle uzayan, gerilen, sıkışan unsurlar gibi plastik öğeye vurgu yapmaya çalışmaktayım. Ağaçlarım

savrulan, kıvrılan, dönen dalları ile hareketli kinetik formlardır. Her bir eserimde içinde saklı rüzgarları anımsatan enerjiyi somutlaştırmaya çalışmaktayım (Görsel 2). Eserlerimin çoğu ağaç figürlerini temsil eder. Bu bağlamda eserlerim ne tam figüratif ne de tam soyuttur, ancak soyut figüratif olduğunu söyleyebilirim.

Parsıl: Sanatınızı yaparken başka sanat dallarından etkilendiğiniz olur mu?

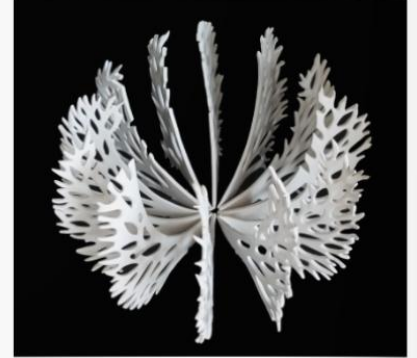
Yılmaz: Elbette, etkilenmemek mümkün değil. Zaten beğendiğimiz ve etkilendiğimiz formlar bize veya üslubumuza yakın gelen estetik ürünlerdir. Sanatçının estetik anlayışını yansıttığı söz konusu ürünler, yapmaktan veya uygulamaktan haz duyduğu ürünlerdir. Heykel, grafik ve resim gibi sanatın çeşitli alanlarından veya günlük hayatımda karşılaştığım nesnelerden ilham alırım. Ancak hangi eser olursa olsun beni en çok etkileyen şey plastik unsurlardır.

Parsıl: Duygularınızı yaptığınız eserler aracılığıyla başkalarına yansıtabiliyor musunuz? bu duygular başkaları tarafından algılanabiliyor mu? bu size neler hissettiriyor?

Yılmaz Duygularımı yansıttığımı ve başkaları tarafından da çok iyi algılandığını düşünüyorum. İzleyicilerin çoğunlukla "dantel gibi..." sözüyle tanımlama yaptıklarını görüyorum. Bu tanım benim de hoşuma gidiyor. Aslında doğaya bakıp izlediğimiz bize huzur veren ağaçlar benim yorumladığım

eserlerimde tıpkı danteller gibi mekânlara huzur veren seyirlik objeler olduğunu düşünüyorum.

Parsıl: Meydana getirmiş olduğunuz tasarımlarınızı / ürünlerinizi kimler alıyor?

Yılmaz Eserlerim katıldığım ve açmış olduğum sergilerde koleksiyonerler başta olmak üzere sanatseverler tarafından ilgiyle izlenerek alınmaktadır. Ulusal ve uluslararası çeşitli müze ve galerilerin koleksiyonlarında eserlerim bulunmaktadır. Başta Rusya Irkutsk Seramik Müzesi (Görsel 3) olmak üzere Sfax/Tunus, Cluj/Romanya, Uzice/Sırbistan, Timisoara/Romanya, Buenos Aires/Arjantin, Ekaterinburg/Rusya, Malezya gibi pek çok ülkenin müzesinde eserlerim yer almaktadır. Türkiye'de ise pek çok galeri, müze ile özel ve kamu koleksiyonlarında eserlerim bulunmaktadır. Bunlar arasında Çanakkale Seramik Müzesinde "Ağaç At" adlı eserim sürekli sergide yer almaktadır (Görsel 4). Nevşehir ili Avanos ilçesi ırmak kenarı yürüyüş yolunda Sanat Kordonu'nda adı verilen yolda bir adet duvar panom bulunmaktadır (Görsel 5). Ayrıca Avanos Güray Müzesindeki ve

Eskişehir Odunpazarı Belediyesi Şehrin Ateşi Seramik Galerisindeki eserlerimi örnek verebilirim.

Parsıl: Meydana getirmiş olduğunuz tasarımlarınızı / ürünlerinizi alanlar, neden alıyorlar?

Yılmaz: Tasarımlarımın belli bir çizgisi var. Tıpkı doğanın sürekli kendini yenilemesi gibi eserlerim de aynı çizgide ve birbirinden farklı bir görünüme sahiptir. Eserlerimi tercih edenlerin benim gibi doğayı seven insanlar olduğunu düşünmekteyim. Ayrıca çalışmalarımda büyük emek ve ince işçilik vardır. Ajur olarak uyguladığım yöntem bir hayli zor olup uygulama ve pişiriminde çatlama ve kırılmanın yanı sıra deformasyon gibi çok fazla riskleri içermektedir. Ayrıca sırlama işlemi de bir hayli meşakkatlidir. Bu durumun eserlerimin özgün değerini artırdığını düşünmekteyim.

